

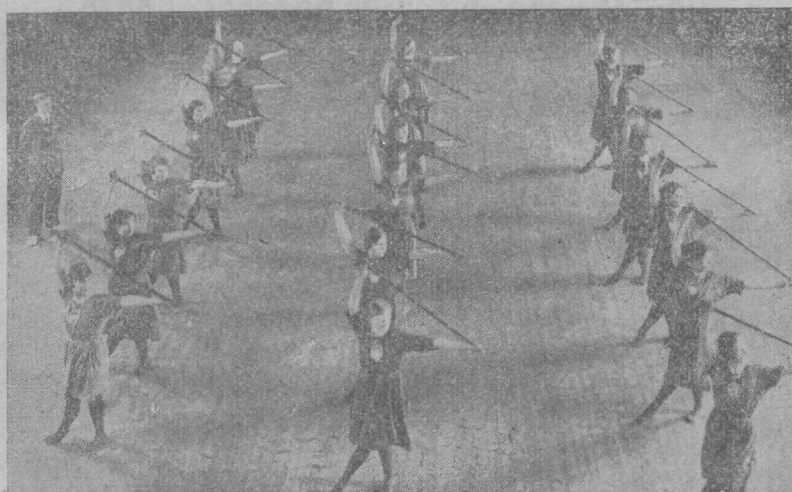
SISEMINISTERIUM
No .....
TRÜKKTÖÖD

Nr. 2

EESTI SPORDILEHT

1. AASTA-
RÄIK

TALLINNAS, 1920

E. S. S. „KALEV'i“ naisvõimlejad.
Kepiharjutus.

E. S. S. „KALEVI“ raskejõustiku osakond teatab sellega, et 5. ja 6. juunil
Tallinnas

rahvuslised raskejõustiku võistlused tõstmises ja maadlemises

ära peetakse

4-jas klassis keha raskuse järele,
nimelt:

- 1) Sule kaal alla 60 kl. ehk 141 naela
- 2) Kerge „ „ 67 „ „ 165 „
- 3) Keskm. „ „ 75 „ „ 183 „
- 4) Raske „ üle 75 „ „ 183 „

Tõstmine on Prantsuse tempos 4-jas eri-
tõstes, nimelt:

- 1) ühe käega kiskumine,
- 2) ühe käega tõukamine,
- 3) kahe käega kiskumine,
- 4) kahe käega tõukamine.

Ruhinde jagatakse igas klassis vähemalt 3, osavõtjate arvu silmas pidades.

Osa võtta võivad ainult spordiühingute liikmed, sõjaväe spordi salgad, osakonnad, õpetajad ja komandod jne., kui neil oma ülemuse poolt antud tunnistus on ette näidata, et nad tõesti asjaarmastajad-sportimehed on. Vastasel korral jääb ülesandmine tähelepanemata.

Võistlused algavad kell 5 õhtul. Kaalumine 2 tundi enne võistlust.

Osavõtte maks 5 marka isiku kohta. Ülesandmisi võistlusele võetakse vastu kunni 1. juunini. Kirjalikult: E. S. S. „Kalevi“ raskejõustiku osakond, Tallinn, Pikk tän. nr. 47.

Osakonna juhatus.

6. ja 7. juunil s. a. peetakse ära Tallinnas, E. S. S. „KALEVI“ spordiväljal esimesed ülemaalsed õppiva noorsoo spordivõistlused.

K A V A:

Pühapäeval, 6. juunil:

- 1) 100 m. eeljooks,
- 2) 400 m. jooks,
- 3) 800 m. jooks,
- 4) Kettaheide ja odaviske,
- 5) Kaugushüpe hooga,
- 6) Naisvõimlejad,
- 7) Basket-palli mäng.

Esmaspäeval, 7. juunil:

- 1) 100 m. lõpujooks,
- 2) 1500 m. jooks,
- 3) Teatejooksud,
- 4) Kepi- ja kõrguse-hüpped,
- 5) Kuuli-tõuked,
- 6) Naisvõimlejad,
- 7) Basket-palli mäng,
- 8) 60 m. jooks ja kaugusehüpe hooga naistele.

Ülesandmisi võistlustele võetakse vastu kunni 1. juunini s. a. kirjalikult: Tallinn, S. Arehna tän. № 23. A. Määr.

E. Ü. Õ. N. Spordivõistluste
korraldav toimkond.

SPORTLASED tellige „EESTI SPORDILEHTE“.

Pealadu Tallinnas, Pikk tän. 47, „Esto“.

Üksikud numbrid müügil:

Tallinnas — Keisermanni raamatukaupluses.

Tartus — E. K. Üh. „Postimees“.

Viljandis — Ajakirjanduse ja kirjanduse kontor „Valgus“, Lossi-tän. 14.

Pärnus — A. Kunga raamatukaupluses.

Haapsalus — U. Aleksandri tän. 13, gümnaasiumi spordiseltsis.

EESTI SPORDILEHT

I. aastakäik

Laupäeval, 22. mail 1920

Nr. 2

Kuulutuste hinnad:
Kaantel: 50 penni millimeeter
Tekstis: 1 mark „

Eesti Spordileht ilmub kaks
korda kuus. Toimetus ja tali-
tus on Tallinnas, Pikk tän. 47

Üksik nr. 5 marka
Postiga kuus . . . Mk. 11.50
Väljamaale . . . „ 25.—

Sport ja tervis.

Mitmesugused spordi harud mõjuvad väga mitmesuguselt spordimehe ja tema järeltulijate tervise peale. On spordi harusid häid ja vähem häid, kasulikke ja väga kardetavaid, kuid ei leidu ühtegi spordi harjutust, mida me kõigile spordimeestele ilma vahettegemata võiksime soovitada. Mis ühele hea, võib teisele kardetav ehk otse paha olla. Iga spordimehe kohus on teada, missugust mõju iga spordiharu harjutamine nii tervishoidlisest, kui ka tehnilisest küljest tema kui spordimehe peale avaldab, ja sellejärele peab ta ka harjutused valima ning harjutuste järjekorra määrama.

Sellest seisukohast väljamines võime jagada spordi harjutused kolme rühma, ja nimelt järgmiselt: üleüldised, rühmalised ja erispordi harjutused.

I. Üleüldiste spordiharjutuste liiki kuuluvad kõik karastavad ja kasvatavad harjutused, mis teevad inimese organismi üleüldises mõttes kõvemaks ja vastupidavamaks. Need on kõik kasulikud harjutused, mida kasutada kõigile võib soovitada, nimelt: 1) võimlemine, 2) jooksumängud, 3) käimine, 4) pikka maa tasane jooks, 5) suusatamine, 6) mägedele ronimine, 7) sõudmine (liikuv alustepingil), 8) ujumine, kus vee soojus on mitte vähem, kui $+20^{\circ}$ C. —

Kõik need harjutused on niisugused, mida kerge on parajuse piirides pidada. Igal ühel nendest kaheksast ülevalnimetatud spordiharust on üksikult ehk koguliselt enam-vähem ühesugune mõju inimese kehalise võime, harmoonia arenemise peale. Nad reguleerivad vereringjooksu, lisavad südame töövõimu, laiendavad rinnakeha ja ühes sellega kopsusid ning annavad korralikku tööd kõigile keha lihaksetele. Sellepärast võib neid põhiharjutusteks nimetada, mis iga spordimehe nurgakiviks peaks olema, millele muud edaspidi ehitab.

II. Rühmalised harjutused. Sii kuuluvad kõik mitmekülgset puudutavad harjutused, näit.: kümnevõitlus, viievõitlus, vaheldavad jooksud ja hüpped, ühendatult jalapalli mäng ja sõudmine, ühendatult ratsutamine ja ujumine, rusikavõitlus ühendatult jooksmisega j. n. e.

Neid spordiharusid valides tulevad juba spordimehe kalduvused rohkem küsimuse alla, kui eelpool. Siinemaale on jutt olnud spordi harjutustest — kehakarastamise ja jõu kogumise mõttes. Kuid ainult sellega ei lepi spordimees, vaid kipub ikka varem ehk hiljem spordi võistlustele, et oma võimist mõõdurihmaga ehk teiste võimisega — mõõta ning võrrelda. —

Mida viletsam spordimees, seda varem himustab ta end võistlejate ridades näha; — ehk ümberpöördukt: spordimees, kes varakult ja sagedasti ennast võistlusega traineerib, ei jõua omas edenemises kuigi kaugemale. —

Spordiliste võistlus-harjutustele ja võistlustele ülemines olgu iga spordimehe esimene ja püha kohus kindlalt enne järele kaaluda, kas on juba tema organism küllalt karastatud. Olgu võistlus avalik ehk kinnine, ikkagi toob ta enesega kaasa energia pingutust, kunstlist jõu väljapressimist. Algajale on see aga sagedasti kahjulik. Iseäranis kahjulik on see aga neile, kes alles täiskasvanuna hakkavad spordi harjutusi tegema. Meie oleme sellel alal juba küllalt patustanud, ja on juba aeg asjale paremat käiku anda. Viimastel aastatel enne maailma sõda tegid meie spordimehed rõõmustavaid edusamme ja sport edenes silmnähtavalt. Kuid mitmesugustel põhjustel tulevad need teenused üksikute edasipüüdjate arvesse panna. Üleüldiselt võttes võib oletada, et meie spordimehed ikkagi veel pimeduses kobavad ja sagedaid eksisamme teevad.

Võtame kümnekond aastat tagasi ja vaatame kuidas „vanad“ kalevlased harjutasid. Spordist ja võistluse õhinast vaimustatult hüppasime, viskasime ja rebisime nii et „silm sinine“. Võistlesime peaaegu iga päev, aga endi suureks imestuseks, meie lõpmata hoolisuse peale vaatamata, jäime tagajärgedega ikkagi jänni. Millega seda seletada? — Küllalt sellega, et me järjekindlad polnud.

Täiskasvanutena spordimeheks hakates, tahtsime paremale tagajärjele endi võimist võistlustega meelitada, võiduõhinaga sundida, kuid sellele järgnes ikkagi kas ühe ehk teise kehaosa väljavenitamise, lihassüü katkemine, liikmete äraväänamine ehk mõni muu sarnane äpardus. Nii sai süstemaatiline harju-

tamine jälle kauemaks ajaks takistatud, ning ka tervisline tagajärg koguni vastupidine: tervise asemel — haigus.

Spordiharjutusi tehtagu järjekindlalt ja mitmekülgselt. Aluseks olgu harjutused mis kaheksas esimeses punktis nimetatud ja sealt edasi järgnev aste — rühma harjutused, s. o. — mitmesuguste spordiharude kaudu katsutagu end kõigekülgselt harjutada ja kõik lihaserühmad neilt nõutava töö kohaselt väljaarendada, siis alles mindagu üle

III. Eriharjutustele, kuhu kuuluvad kõik üksikud spordiharud, milles harjunud spordimees end spetsialiseerib: maadlemine, rusikavõistlus, kiirjooks, visked, tõstmised, hüpped, kiirkäimine, jalgrattal sõitmine, kiirujumine, pikkamaa jooks, võidu ratsutamine, suusatamine, uisujooksmine, kaugemaa ujumine, süstasõudmine, paadisõudmine, jalapall, maratoni jooks j. n. e.

Kõik need spordiharud — üksikult võttes — nõuavad oma aladel võistlejalt suurt jõudu, osavust, kiirust ja vastupidavust. Nad ei nõua aga seda mitte ühevõrra. Näituseks: — raskuse tõstmine nõuab peaaesjalikult jõudu, maratoni jooks aga kestvust. Ja nii on igal alal oma iseäraldus.

Nende iseäralduste ja selle järele, kuidas iga spordi aru inimese pea elundite, s. o. südame ja vere ringjooksu, peale mõjub, katsun siin ülemal tähendatud spordiharud järjekorda asetada, äratähendades keskmises arvus südame löökide (pulsi) tihenemise protsenti, võrreldes normaalset löökide arvu (70—80) võistluse keema punktil löödava pulsi arvuga:

Spetsiaal ala.	Hästi ettevalmistatult suureneb südame löökide arv	Ettevalmistamatalt ehk väheettevalmistatult suureneb südame löökide arv
Rusika võitlus	Keskmiselt 10% kuni 80%	150%—200%,
Raskuste tõstmine		120 „ —200 „
Maadlemine		120 „ —200 „
400 meetri jooks		100 „ —200 „
Jalgrattal sõitmine		100 „ —150 „
Ratsutamine		100 „ —150 „
Kiirujumine		100 „ —150 „
Süsta sõitmine		80 „ —120 „
Kiirjooks 100 meetrit		100 „ —120 „
Jalapall		80 „ —150 „
Kiirkäimine		80 „ —100 „
Maratoni jooks		ei jookse lõpuni
Üisutamine		70 „ —100 „
Kaugemaa ujumine		50 „ — 80 „
Kaugemaa jooksmine		50 „ — 80 „
Suusatamine		50 „ — 80 „
Hüpped		40 „ — 60 „
Visked	30 „ — 50 „	

Sellest näeme, kui suur jõukulutuse vahe on töödes karastatud südamega võistleja ja algaja vahel, kes end korralikult pole ette valmistanud. Niisama näeme, et on spordi alasi, kus suurema kartusega ka ettevalmistamata võib võistelda, sest kuni saja protsendini võib südame tööstus tõusta, et suurt pahanudust sünniks.

Võrdluseks toome mõned andmed maailma kuulsate spordimeeste terviseisukorrast peale kõiki jõudu küsivate võistluste. Soomlane Hannes Kolehmainen võitis Olümpia mängudel 1920. a. Stokholmis 10.000 meetri jooksu (31:20,8) kahel päeval järgi mööda ja tema südame löögid olid esimesel päeval (eelvõitlus) 40% võrra ja järgmisel 55% võrra tõusnud.

Sealsamas jooksid prantslane Jean Bouin ja Kolehmainen 5.000 meetrit terve tee viimase võisteldes mõlemad uues maailmarekordi ajas (14:36,6) kus Kolehmainen ainult mõnikümmend tolli võitjana lõpetas, puls oli Kolehmainel 65%, Bouinil 78% tõusnud. Eestlane Lurich maadles 42 aasta vanuselt Soome jõumehe, hiiglase Warjägiga üle tunni ja võitjana lõpetades lõi süda ainult 56% rohkem kui harilikult. Rootslane Hansson sõitis 1913. a. 90 kilomeetrit suuskadel maailma rekordi (8:44,02) ajas ja lõpetades oli südame tööstus ainult 25% võrra tõusnud.

Peaasi, mida spordimees kunagi unustada ei tohi, on: tehtagu sporti tervise kindlustuseks, kuid mitte ümberpöörduvalt — elada sporditagajärgede suurendamiseks. Teine lugu on ametispordimeestega; neile on see tööks ja igapäise leiva teenistuseks — rahu nende põrmule. Asjaarmastaja spordimehe soojem püüd aga olgu kehatervis, tugevad liikmed ja kestev süda, ühiskondliku töö edendamiseks.

Seda kõiki saame kätte ainult kannatliku, korraliku harjutuse ja mitmekülgsel spordi ja mängude kaudu, kus kergemast raskemale järk-järgult üle minnakse ja põhiharjutusi, võimlemist, jooksu ehk muid nende asetäitjaid rütmilisi liigutusi ära ei unustata. „Noored Kalevid“ võtku õpetust vanemate kogemusest — minge võistlustele hästi ettevalmistatult ja harva — siis on sellest lõbu ja tulu.

1917. a.

Anton Õunapuu. †

Spordiväljade asutamisest.

Sportliku liikumise esimeseks ülesandeks on spordi ülemaalseks muutmine. Seks peab aga spordi kõigile kättesaadavaks tegema. Ainult sel teel on võimalik kehalist kasvatust kodanikkudele, eriti aga nooresoole, omaseks

teha, vajaduseks muuta, neid ülesandeid kätte saada, mida sport endale eesmärgiks seadnud.

Esimeseks nõudmiseks siin on avalikud spordi väljad, kõigile kättesaadavates kohtades, kus võimalus avaneks vabas õhus enda keha harjutada. Ainult spordiväljade ajaviitmata loomise abil suudame üle kogu kodumaa laialipaisata harjutusi, nagu jalapall, jooksud, hüpped, tõuked ja visked, teised mängud, peaasjalikult just õppivale nooresoole.

Ainuüksi korraldatud spordiväljadele suudetakse koguda harjutama noorsugu, ainult seal on võimalik anda tarvilikku õpetust ja nõuetavaid näpunäiteid harjutamiseks. Spordiväljade korraldamisel avaneb võimalus toimepanna kõiksugu kursusi üksikutes spordiharudes, ametisse seada spordiinstruktori, korraldada võistlusi jne.

E. S. S. „Kalev'i“ nais- ja meesvõimlejad.
Vabaharjutus.

Ei ole korraldatud spordiväljasi, ei ole ka sporti. Sellest on arusaadud igal pool. Ning maad, nagu Rootsi, Norra, Soome, Saksa, Inglise, Amerika Ühisriigid, on loonud igas suuremas linnas kättesaadaval kohal spordiväljad, mida omavalitsused ehk jälle vastavad riigiasutused korrast hoiavad, parandavad, uuendavad, täiendavad. Soome ei tunne muu seas üheski elujõulisemas linnas spordivälja puudust, rohkem suuremates on neid koguni mitu. Võõrastavaks ülekohtuks loetakse seal avalikkude spordiväljade puudust.

Eestil on siin suur töö ees. Isegi meie pealinnas, Tallinnas, puudub spordivälja, mis võimaluse annaks vabaks harjutamiseks. Seda hullem on aga seisukord, et Tallinnas rida keskkooli töötavad, kel isegi turnisaalid puuduvad. Kuna lähemal ajal oodata ei ole, et kodumaa uusi korralikke koolimajasid, mis õpilastele kehalse kasvatus võimaldaks, üles ehitada suudaks, siis tohib loota, et vähemalt linnad eeskätt spordiväljade asutamisele asuvad. Kuna praegu meie koolid

ligi 70 protsenti vigaseid õpilasi oma seinte vahelt välja lasevad, koolimajades uuenduste ettevõtmist esialgu oodata ei ole, peame katsuma seisukorda peasta väljaspool kooli.

Meie linnade ja alevite planeerimisel olgu arvesse võetud avalikkude spordiväljade tarvilikus. Praegu meil maareformi teostamisel uuendatakse ja täiendatakse linnade ja alevite piirisid. Hoolitsegu linna ja alevi omavalitsused selle eest, et meie tulevastele spordiväljadele aegsasti alus saaks pandud, et meie nooresoo kasvatus ainuüksi koolide kinniste seinte vahele ei jääks!

Kodumaa spordiühingute ja rühmituste ülesandeks olgu aga ajaviitmata tööle asuda kindlate sammude astumiseks, kavade valmistamiseks, — kuhu ja missugusel kujul ja missuguses suurusel meil spordiväljad luua tuleksid. Vastavate ettepanekutega pööratagu ajaviitmata omavalitsuste poole.

Spordiväljade loomise ja korraldamise üldised juhtnöörid töötagu otsekohe välja meie ülemaaline „Spordiliit“. Tema ülesandeks olgu spordiväljade plaani, ehituskava, korrashoidmise ja tarvitamise põhimõtete läbiarutamine ja väljatöötatud kavade edasitoimetamine kohapealsete spordi ringkondadele, kes siis juba kindlate ettepanekutega kohalikule omavalitsusele esinevad. Sel teel suudame tuua ühtlast korraldust meie kehalises kasvatuses, suudame sporti seada soodsamatesse tingimistesse.

Et see töö aga otstarbekohasem, viljakam, kõigikülgsem ja kohalistele nõuetele vastav oleks, tuleb kõigil spordiühingutel viivitamata, kes seda veel teinud ei ole, „Spordiliitu“ astuda. Asi ei luba viivitust, maade planeerimine on käsil, spordiväljad peavad omale Eestis eluõiguse saama ja juba nüüd, kus selleks kõigeparemad võimalused. **A. A.**

Näpunäited maadlejatele.

Olympia mängude lähenemisega hakatakse meil juba suuremat rõhku panema kõigi spordi alade peale, mispärast ka maadlejatele paar näpunäidet üleliigset ei ole.

Kõige pealt tulevad harjutused kahte osasse jagada: 1) kodused eelharjutused maadlelemisele ja 2) tõsine maadlemine seltsis matil.

Kodu peab maadleja kindlalt järele mõtlema neid võtteid, mis ta juba on õppinud. Kõik võtted peavad nii kindlalt ära õpitud olema, et viimase kui vastase liigutuse juures aru saada, mis tal mõttes on, ilma et selle juures ennast eksitada ehk petta laseks. Harjutamise päev hakkab peale silla tegemisest, mida harjutaja juba voodis võib teha. Silda tehakse jalgade ja pea peal, selle juures rinda nii palju kui võimalik välja paenutades. Selle seisukorras olles lastagu ennast paar korda õladele ja vanasse seisukusse jälle tagasi. Kui harjutus juba kergeks muutub ja kaela lihaksed kõvenenud, siis võib juba korda 10–20 teha. Sellega on uni ja roidunud olek kehast kadunud.

Peale selle võib aluspesus võimlemise harjutusi teha lahtise akna all. Kõige kasulik on Mülleri „Minu süsteem“, harjutused väikeste käsipommidega ja kummidega, mis maadlejale kõige paremad on, sest nad kasvatavad kehale sitkust ja vastupidavust lihaksetele. Edasi on väga soovitatav peale nende harjutuste ennast külma veega pesta ja käterätikuga õõruda kuni nahk punetama hakkab. Peale seda võib mõned Mülleri masseerimise liigutused teha naha vastupidavuse kasvatamiseks, mis maadlejale väga tähtis on. Siis pane riidesse ja väike jalutus-käik teha vabas õhus mis kopsudele ja südamele väga tähtis. Sellega oleks hommi-kused harjutused tehtud.

Maadlejatel on peaaegu kõigil see viga, et nad harjutavad ainult ülemist keha osa ja kõige rohkem ainult käsa, kuna jalad jäävad täiesti harjutamata. Maadlejal aga ei tohi ükski koht ega liige nõrgem olla kui teine. Soovitatav oleks maadlejal ka kerges jõustikus harjutada, sest see ei takista teda maadlemast, vaid toob talle ainult suurt kasu.

Pommide tõstmisega võib küll suured lihaksed saada, kuid need ei kõlba maadlejatele. Selles asjas peaksime Soome maadlejatelt eeskujuga võtma, kes praeguse aja ilma kõige paremad maadlejad, kuid kes tõstmist sugugi ei tunne. Tõstmine teeb keha puiseks, kaotab elastilise painduvuse, mis üks maadleja peaomadustest on. Nii siis, kui tahad maadlejaks saada siis ära tõsta raskeid pomme.

Maadelda võib peale söögi umbes 4–5 tunni pärast. Harjutuste päevadel ei maksa ennast liiga söömisega koormata, sest see teeb keha raskeks ja laisaks. Täissöönud inimene näitab küll tugev ja lihav välja, kuid kasu on sellest vähe. Seda näitasid meile viimased Olümpia mängud, kus proportsionaalse kehaehitusega ja õieti harjutatud maadlejad, oma jõu kui ka vastupidavuse poolest suurtest lihakogudest palju ees olid.

Vaatame nüüd teise poole meie harjutuse programmist läbi: harjutamise seltsis.

Enne maadlemist on kasulik võimlemise harjutusi teha painduvuse saavutamiseks. Kõige kasulik on maadlejale püsti seisakust silda lasta ja sealt jalad üle pea visata. Korrata seda harjutust iga maadluse algul 10–15 korda. Sellega saavutame kõige suurema painduvuse.

Nüüd alles hakkame võtteid õppima, aga mitte maadlema. Mitmedki praegused paremad maadlejad on kaua ilma suurema tagajärgedeta toore jõuga maadelnud, kuid äranähes, et sellel teel kaugele ei jõua, võtteid õppima hakanud, missugusel teel nad oma võimise piirini on jõudnud.

Igal harjutamise päeval tuleb iseäralist rõhku panna ühe võtte kätte õppimiseks. Teda tuleb nii palju korrata, kuni ta täielikult selge on, selle peale vaatamata, kuidas vastane ennast kaitseb.

Kui võtteid juba küllalt harjutatud on, tuleb kaitseid ja vastuvõtteid tarvitama hakata, mida iga võtte tarvis mitu on. Peale niisuguse eelvalmistuse võib alle maadlema hakata.

Maadlemine tuleb jälle kahte osasse jagada. Kui teie näituseks harjutate neli korda nädalas, siis peate kolm päeva võtete õppimiseks tarvitama, selle juures võimalikult rohkesti võtteid kui ka kaitseid ja vastuvõtteid tehes. Viimast jõudu ei tohi nendel harjutustel mitte välja „pumbata“.

Maadlemise õpetaja ehk üks vanematest harjutajatest on kohustatud alati maadlemise harjutuse juures olema ja märkusi tegema, kui võtteid mitte korralikult ei tehta, sest kõrvalt on alati parem ära näha, missuguses seisukorras vastased on. Silda teha harjutuste aegas tuleb tihedamine püüda ja silda ennast viia lasta ilma suurema vastupanemiseta. Niisuguse harjutuse tagajärg on suur vilumus ja kindel iseenesetunne. Peale selle aga veel kogu keha välja arenemine, mida ennemalt mitte kätte ei saadud, kui noored harjutajad seltsi tulles kohe matile aeti „maadlema“.

Otstarbekohane on üks kord nädalas maadelda tõsiselt 20–40 min. ehk rohkem, seda arvesse võttes, missugune vastane on.

Peale selle: enne võistlust peetagu 4—5 puhke päeva. Suitsetamise ja alkohooli eest hoidku maadlejad endid eemale, kui nad üleüldse maadlejaks tahavad saada!

Kui üleval pool juhatustest kinni pidada, võib kõige paremaid tagajärgi saavutada. Selle süsteemi kasu seisab selles, et harjutajad endid mitte üleliiga ära ei väsita, mis algajatel maadlejatel isu kohe ära võtab.

Teiseks saavutatakse selle süsteemiga peasjalikult hea enesetunne ja värskus, mis aga juba tähtsamaks teguriks on igal spordi alal.

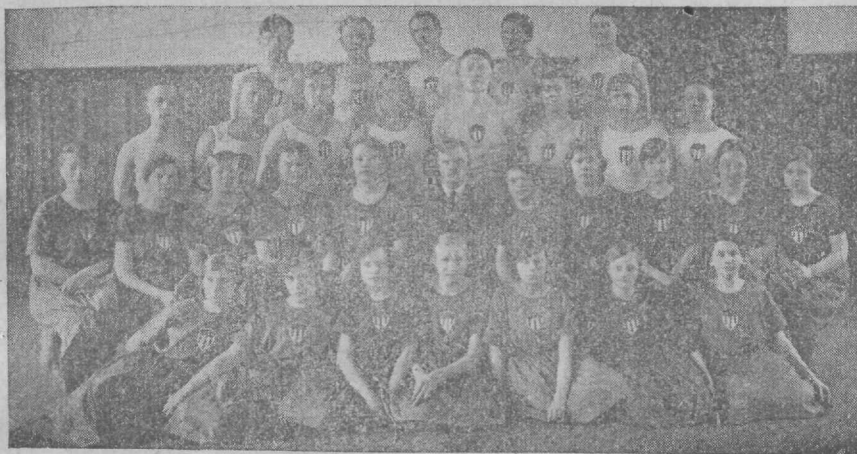
K. Saar.

Sõjav. Sp. kool, 3. mail 1920.

mustad pilverünkad peegelduvad välja katvas vees.

Tundub, et esimesed suuremad kevadised võistlused ebaõnnestanud on. Tuju halb. Sest kuigi öösel kuiv on, suudab pühapäevane päike vaevalt tõukeplatsi ja jooksurada tarvilikult kuivatada, vajuvat, pehmet maapinda kõvaks teha. Otsustatakse võistlusi laupäeval pidamata jätta, eeskava pühapäeva peale edasiveeretada ja juba teades, et tagajärjed halvad saavad.

Kuid ka need lootused, mis laupäeval olid, kustuvad ööse poole: vihm ilmub uuesti külaliseks. Alles hommiku poole jääb ta

E. S. S. „Kalevi“ nais- ja meesvõimlejad.

Suured kergejõustiku võistlused Tallinnas 15.—16. mail

Neli uut Eesti rekordi ülesseatud.

Al. Klumbergil kolm uut rekordi, 5 esimest võitu.

Võistlusi peetakse „Kalevi“ spordiväljal Gonsiori aias. Väljaspoolt Tallinnat võtavad osa Tartu „Kalevi“ esitajad, muu seas tuntud kepihüppaja J. Martin. Mitte liiga lühikese eeskava tõttu on võistlused arvatud kahe päeva — laupäeva ja pühapäeva — peale, pealegi kus üksikud spordimehed mitmest „numbrist“ osavõtavad, mis ühest „numbrist“ teise üleminesse vähestki puhkeaega nõuab.

Vihma jumal on otsustanud aga teisiti kui võistlejad: laupäeva hommikust saadik ribab peenikest sadu, mis lõunaks spordivälja läbi ja läbi ujutanud. Lõunal õnnistatakse veel poolteise tunnilise raske valinguga, mis Gonsiori aia üleüldiseks veeloiguks muudab. Ja kuigi tund aega enne võistluste algust vihm endale puhkust võtab, otsivad võistlejate pilgud asjata taevas selget kohta: ainult

vähemaks, hommikul kaob. Ilm on soe, tuntavalt soe. See parandab natukene. Väli kuiveneb, kuid tõuke- ja viskekohad ning jooksurada on pehmed ja märjad isegi. Libedad. Ainult kaugusehüppe tee enam-vähem korras. Pühapäeval, võistluste algul selgub, et kogu eeskava ühe päevaga võimata läbisaada. Jäetakse 1000 meetri ja 5 Inglise miili jooksud esmaspäevaks. Pealtvaatajaid keskmiselt.

Alatakse 100 m. eeljooksuga. Kahes rühmas. Esimeses Baer, Kiilim, Kolk, Rõks ja Villemson. Nagu arvatud, jõuab esimesena Villemson. Juba algusest teistest ees, lõpus meetri ümber. Aeg 12,6 sek. Teisena Kolk, kolmandana Rõks, neljandana Kiilim. Teises rühmas kaks vastast: Hiiob ja Saulman. Esimene tugevalt jalgel, kuid ei tarvita jooksul sugugi käsa. Teine sihvakas, kauaaegse ettevalmistusega. Kumb? Saulman! Aeg 12,1 sek. Teisena Hiiob, kolmandana Burmeister, neljandana Michailoff. Seega pääsevad lõpuvõistlusele otsekohe Villemson ja Saulman. Pooljooksus esimene Hiiob ajaga 12,4 sek., teine Burmeister, kolmas Kolk,

neljas Rõks. Siit pääsevad lõpujooksu kolm esimest.

Lõpujooksu tagajärge võib juba peaaegu kindlasti aimata. Kuid veel 50 meetri peal on Hiiob ees, Villemson Saulmani kõrval. Siis vajub Saulman ette, lõpus umbes 1½ meetrit. Aeg seesama mis eeljooksus. Teine Hiiob, kolmas Villemson, neljas Kolk.

Kuulitõuge. Vaatamata pehme maa peale tõukab Tammer, sitkelt noor, enne võistlust mitu korda üle Eesti rekordi. Võistlustel jääb aga 13 m. 91 sm. peale peatama. Kõik tõuked on aga 13 ja poole meetri ümber. Teine mitte halvalt A. Klumberg 12 m. 45 sm., kolmas Proos 11 m. 58 sm., neljas Pürn 11 m. 21 sm. Kõigil oleks võinud parem olla. Kuid kui arvesse võtta Soome kevadisi tagajärgi, kus Põrhola ja Niklander 14 meetrit vaevalt kätte said, Ameerika Ühisriikides ainult ükskord 14 m. üle on saadud (Mac Donald 14 m. 24 sm.), siis on Tammer hea ja Klumberg kümnevõistlejana mitte halb.

Kõrgushüpe hooga. Esimene A. Klumberg — 175 sm. Katsub kolm korda Abramsi poolt 1913 a. ülesseatud rekordi (180 sm.) lüüa, kuid libe maa paneb libisema. Ei saa sammu. Teine on A. Proos — 170 sm. Toore jõuga, stiilita, püsti, õigem istukil hüppelatil, töötab ta harjuduse teel kujuneda paremaks, lootusrikkamaks kodumaa kõrgushüppajaks. Kolmas — noor Ever — 160 sm.

Kaugushüppes noortele esimene Freumuth 428, teine Sarapu 415,5, kolmas Kressa 382,5. Vaksapikkused poisid.

3000 m. jooks. Kes on J. Lossman veel seda, mis enne? Kaotas ta ju ometi paigavahe jooksu Nõmmelt Tallinna, isegi kuendus jäädes. Jooksevad kõik enamvähem ühesugused: Lossmann, Nõmme — Tallinna paigavahe jooksu võitja Paal, Lükati — Piirita paigavahe jooksu võitja Veiss, Kiilim, Erlich. Esimese ringi veab Veiss, siis Lossman, edasi Kiilim, jälle Lossman. Esimesed kaks — kolm ringi liiga tugevad. Kiilim on liia hoo annud, lahkub rajalt juba poole maa peal. Lossman ligi pool ringi kord teistest ees. Järele jäävad Paal, Veiss, kes viimase kahe ringiga Lossmannile lähenevad. Lossmani aeg 9 m. 20 sek. Üus Eesti rekord. Pehme maaga ootamata hea. Lossman on edasi Lossman. Teine Paal — 9 m. 28,3 sek., kolmas Veiss, nii meetrit 6—7 Paalist maas.

Ketas kogunud kolm tugevat: Tammer, Klumberg, Pürn. Kõigist võib 40 meetrit oodata. Aga keerlemise sammud ei tule korralikult, ketas lendab enneaegu käest lõperdades minema. Kui hea oli siin tehnikas vana Ohaka! Esimeseks Klumberg 39 m. 59 sm., teine Tammer — 38 m. 27 sm., kolmas Pürn (käsi seljatagant välja!) 36 m 86 sm.

Soomes sai kuulus Niklander viimastel võistlustel natukene üle 40 meetri. Meil läheb korda. Kümnevõistlejana on Klumberg siin rohkem annud, kui talt nõuda võib.

Oda viskete ajal õnnistatakse väikese vihmaga, mis rohu libedaks, lähema viskekasti aga pealt poriseks muudab. Hääd loota ei ole. Klumberg kes mineval aastal Soomes ligi 57 meetrit heitnud (vana pole küll mõõduandev), tänava harjutustel isegi 60 ligi jõudnud, saab ainult 54 m. 2 sm. kätte. Kuid see on uus kodumaa rekord. Ja oda on liiga länga seljataga, lendab paremale poole välja. Teiseks liiga vara vist seljataha lastud, kus ta liiga kaua viibib. Teiseks on Sattik Tartu „Kalevist“ 44 m. 74 sm. Kolmandaks Proos 42 m. 40 sm.

Pöialpoisid jooksevad teatejooksu 4×50 meetrit. Kolm komandot. Esimese aeg 29,8 sek., teisel 31,7 sek., kolmandal, kes 10 m. ette said, tuli ainult 1 meeter teisest maha jääda.

Kaugusehüpe hooga. Klumberg lubab rekordi panna. Esimene hüpe 629. Puudub tervelt 17 sm. Teine jällegi 629. Ever hüppab vahepeal 625. Klumberg vaatab, sülitab; hüppab: 650. Üus rekord. Järgmine hüpe — 653. Veel parem. Viies — 658,5. Pealtvaatajad naeravad ja plaksutavad. Viimane hüpe tuleb. Klumberg lubab 660 hüpata. Vaatavad — 666,5 sm. Lõpulik rekord peale neljakordse parandamise. Tagajärg, mille eest ka väljamaal häbeneneda ei tarvitse. — Teiseks Ever (rohkem hoogu, rohkem lühikese maa jooksu harjutada!) tagajärjega 625 sm., kolmas Hiiob 599 sm. Kaugusehüpe on võitluste päeva paremaks tagajärjeks.

Viimane „nummer“: kepihüpe. Kaks tugevat võistlejat: Eestimaa rekordi (345 sm.) omanik J. Martin ja väsimata Klumberg, kelle päev veel õhtul ei ole. Mõlemad algavad hüppeid alles 3 meetri pealt, kus teised lõpetavad. Kolmandaks Ever — 300 sm. 310, 320 lendavad mõlemad hooga üle. Martin raskemalt, Klumberg isegi toore jõuga. Martinil tuleb tugevat rõhku panna jooksu peale. Mäletan teda 1915. a. üle Venemaalistel võistlustel Moskvast, samuti neilsamadel Peterburis 1916. a. Martini jooks oli Moskvast nõrk, mispärast ka raske kõrgele tõusta. Eriti paistis see Peterburis soomlase Maikoffiga kõrvuti. See kindlal, järsul, teravalt tugevalt sammul, Martin lonkaval. Tagajärg: kaotus. Isegi tugev Särkka jõudis ette. Seesama ka nendel võistlustel. Martin hüppab 330, ajab lati käega maha. Klumberg lendab üle. Martin ei pääse ka teinekord. Klumberg katsub hüpata 346 (Eesti rekord Martin — 345), ajab samuti maha. Martin

kaasub veel kord 330, — ei saa. Klumberg lendab aga 345,7 üle, Eesti rekord on löödud. Kolmas Klumbergi poolt ja viies esimene võit. Imestada ei tule ainuüksi tagajärge: Klumberg sai tänavu aasta alles teist korda hüppekepi kätte.

Võitluste tagajärgedega võib, isegi peab rahul olema. Ta oli rohkem annud, kui oodata võis. Klumberg pani imestama kaasvõistlejaid, pealtvaatajaid. Ühe päeva tagajärjed: kuul — 12.45, ketas — 39.59, oda — 54.02, kõrgus — 175, kaugus — 667,5, kepp — 345,7! Halva teega 3000 m Lossmanni poolt — 9:20! Pehme maaga kuul 13.91! Meie võime Antverpeni minna külma rahuga. Häbi meie endale ei tee.

50; 1500 m. — 4:45; 110 m. tõkkejooks — 15,4; kaugusehüpe — 730; kõrgusehüpe — 186; kepihüpe — 350 ja kuul — 12. Muidugi on siin suured lootused, mis aga ka petta võivad. Ja kui Klumberg nende kõrvale seada, edasi natukene „lootusi“ teha, siis ei ole ta kaugel eelnimetatutest. Klumberg parandab oma kõrgusehüpet, kettaheitet ja odavisket tingimata tuntavalt.

Kõik võistlejad — võitjad, peale Saulmanni, Lossmanni, Paali („Sport“) ja Martini ning Sattiku (Tartu „Kalev“) olid Tallinna „Kalevi“ liikmed. Punkte said (noorte võistlused mahaarvatud): Tallinna „Kalev“ — 42, „Sport“ — 8, Tartu „Kalev“ — 4. Seal juures Klumberg üksi 17.

A. A.

Murdmaa-jooks Lükatilt — Piiritale 18. aprillil 1920. a.

Eriti Klumbergist. Juba neli aastat tagasi ütlesime, et tast kümnevõistleja saab ja mitte viimane. Aeg hakkab seda tõestama. Ainult jooksud teevad natukene peavalu, kuigi tõkkejooks 110 meetri peale halb ei ole. Praegu on tugevamad kümnevõistlejad ilmas: norralane Lövländ, kelle tagajärjed mõõtmata head, alates 100 m. — 11 sek. ja lõpetades odaga 60 meetrit ja kaugusehüppega üle 7 meetri. Siis Ole Reistad (samuti norralane), kelle paremad tagajärjed (kuid mitte ühel ajal saavutatud): 100 m. — 11,3; 400 m. — 54,4; 1500 m. — 4:37,2; ketas — 40,10; kuul — 11,72, kaugusehüpe — 618. Edasi soomlane Pekka Johanson alates headest jooksudest, hüpetest ja lõpetades odaga üle 60 meetri. Ning lõpuks uus Ameerika Ühisriikide „täht“ — C. E. Johnson, keda praegu kuulsa treneri Jack Moakley juhatusel harjutada lastakse. Moakley arvamist mööda kujunevat Johnsonist sarnane spordimees, missugust Ameerika enne ei olevat kasvatanud ja kes kuulsa Kränzleini kuulsuse maha matab. Johnsoni tahetakse Antverpeni Olümpia mängudele kümnevõistlejana saata, kus tema poolt ameeriklased järgmisi tagajärgi ootavad: 100 m. — 10,8; 400 m. —

Kodumaalt.

Teatejooks ümber Tallinna.

2. mail korraldati „Kalevi“ poolt teatejooks 10×500 meetrit ümber Tallinna. Osa võtsid üleüldse seitse komandot: „Kalevi“ poolt kaks, Sõjaväe spordi kursuste poolt neli ja Tallinna kuulipildurite esitaja komando. Esimesena jõudis kohale „Kalevi“ esimene komando ajaga 13 min. 44 sek. Komando esines järgmises koosseisus: Livalent, Nuter, Hiob, Proos, Michailof, Erlich, Pütsepp, Veiss, Kiilim ja Villemson. Teisena jõudis kohale „Kalevi“ teine komando ajaga 13:50,7. Väheene aja vahe esimese ja teise kohalejõudja vahel on sellega seletav, et kohtunikud üht esimese komando jooksjat Michailofi jooksu pealt tagasi kutsusid ja alles lähema seletuse järgi edasilasid. Nimelt oli Suurtüki tänava kohal jooksusiooni natukene muudetud, et raudtee ülesõidu kohal vast asjata oodata ei tuleks, kui rongid seal peatama saaks, — millest aga osale kohtunikkudele teada ei olnud antud. Selle tõttu, et Michailof tükiks ajaks peatati, suutis „Kalevi“ teine komando koguni esimesest jooksu keskel tüki maad

ettejõuda, mida esimese komando meestel pärast tasa tuli teha. — Kolmandana jõudis kohale Tallinna kuulipildurite komando ajaga 14:23, järgmistena Sõjaväe spordi kursuste komandod, neist esimene ajaga 14:30.

Murdmaa jooks Lükatilt — Piiritale,

mis „Kalevi“ poolt 18. aprillil korraldati, kogus 20 osavõtjat: „Kalevist“, Sõjaväe spordi kursustelt ja mujalt. Puudusid „Spordi“ esitajad, kellest heameelega Paali ja Lossmanni, kui meie paremaid pikkamaa jooksjaid osavõtmas oleks tahtnud näha. Mõlemad tugeva, isegi liiga tugeva kehaehitusega, mida just Lükati — Piirita liivane metsatee eeldab. Puudus ka Nõmme—Tallinna murdmaa jooksu teine võitja Kiilim. Selle eest esinesid kaks tublit võistlejat: Villemson ja Veiss, mis võistluse tugevaks muutis. Paistab, nagu ei õnnestaks Villemsonil Piirital: mineval aastal võitis teda sessamas murdmaa jooksus Lossman, tänavu Veiss. Villemson jõuab teisena. Kolmandana Rõks, neljandana Erlich, viiendana Livial. Kõik „Kalevist“.

Eesti osavõtmise Antverpeni Olümpia mängudest.

Eesti Spordi Liidu juhatus ja „Kalevi“ juhatus astusid juba kevadel vara sammusid, et meie spordimeestele võimalus antaks Antverpenis ärapeetavatest Olümpia mängudest osavõtta. Esiialgu paistis koguni, et osavõtmiseks lubasaamine koguni võimata on, sest et see ainult nendele maadele lubatud on, kes üleilmilise Spordi Liitu vastuvõetud. Et senna aga ainult iseseisvaid riike liikmeks võeti, Eesti iseseisvus aga seni de jure tunnustamist pole leidnud,—olid lootused vähesed. Sellepeale vaatamata pöörati kui otsekohe Belgia Olümpia komitee poole Spordi Liidu juhatuse poolt, samuti aga ka meie saatkondade poolt Londonis ja Parisis, ning otsekohe kodumaalt välisministeeriumi poolt. Iseäranis on tänu ärateeninud Londoni saadik prof. A. Piip ja saatkonna liige Kopvillem, kelle kaasabil Belgia komitee meie osavõtmise küsimuse arutusele võttis. Et tema aga ise lõpuotsust anda ei saanud, anti küsimuse lõpulik otsustamine Euroopa Spordi Liidu kätte. Mõni nädal tagasi tuli Liidu esimehelt, hr. Coubertinilt Belgia Olümpia komitee peasekretariaadi kaudu teade, et Eestile lubatud on Antverpeni Olümpia mängudest osa võtta. Selle põhjal saatis siis ka Belgia komitee Eesti Spordi Liidule ametliku kutse mängudest osavõtmiseks ühes palvega—võimalikult pea teadaanda, palju Eesti esitajaid sõidab, et võimalik oleks juba aegsasti korterisi valmismuretseda. Muu seas tehtakse mängudest

osavõtjatele hinna andus raudtee sõidul Belgia piirides.

Meie Spordi Liit otsib praegu ainelisi võimalusi, mis meie spordimeeste saatmist Antverpeni kindlustaks. Seks kavatsetakse abi paluda valitsuselt, iseäralik korjandus toime panna, mille eeltööd juba alanud, ning rahalist loteriid korraldada 300.000 marga suuruses hulga võitudega, milleks Rahaministeerium oma luba juba annud on.

Meie maal viibivate ameeriklastega on läbikäimise astunud, kes juba lähemal ajal meie spordimeestele paar vilunud treneri annavad, samuti ka meile aitavad lähemal ajal spordiplatse korraldada.

Jalapalli võistlus.

„Kalev“, „Sport“ A komandod 13. V. 20.

Esimene ja huvitav mäng uuel „Sporti“ seltsi platsil käesoleval aastal. Huvitav sellepolest, et võistles noor „Kalev“ ja vana „Sport“, kes jõu poolest esimesest kauges ülekaalus, kuid tehnikas sedavõrd järel, et mäng tagajärjega 3:3 lõppes. Refereeris hr. Hiob.

Ei tohiks vaikides mängu taktikast ja kombinatsioonist mööda minna, mille selgitus tulevikus, olnud vigu võiks parandada.

„Kalevlaste“ kokkumäng oli enamasti rahuloldav, tormajad suutsid tehnikat ja kombinatsioone pakkuda, ei sattunud ärevusse, kui pall väravat ähvardas, kuid jäid taktikale kindlaks, püüdes palliga vastase värava poole. Oma ülesande kõrgusel ei olnud poolkaitsjad, puudus kokkumäng ja õige seisukoha valik, parem kaitse tegi tööd; kuigi värava vaht alguses ärev, mille arvel üks goal, parandas ta pärast viga ja täitis hoolega kohut. Peaga mängu alguses „Kalev“ ei tarvitanud, kartes jõus ülekaaluvat vastast, lõpuks paranes asi.

„Sportlasi“ olen ennemalt kaugelt parema eduga esinemas näinud, kuigi vennad Silbergid puudusid, mis komandole suur kaotus on. Ei saa nimetamata jätta nõrka trainingi, mille tagajärjel löökidel puudus kindlus, mängus kombinatsioon ja kiirus, millela üksikute püüde (nagu Kapsas ja Luik), suurt teha ei suutnud. Hästi mängis pahem tormaja, kel hea kiirus ja ruttuline otsustusvõime.

Üleüldiselt on tänavu jalapallis uut hoogu märgata, mis rõõmustav nähtus.

Komandod, kes veel mitte seltsides ei ole, tehku seda, seltsis leidub enam huvi ja korda, ning võimaldab seltsi vahelistest võitlustest osa võtta.

—a.—

Antverpeni Olümpia mängud.

Esimesed võistlused.

Soome võitis paaris-ilujooksus. Rootsi — mees- ja nais-ilujooksus. Kaanada — jäähokkeis.

Jäähokkeist võtsid seitse rahvust osa: Prantsus, Rootsi, Belgia, Kaanada, Tshehid, Ameerika ja Schveitsi.

Rootsi võitis Belgiat 8—0 (5—0) ja Schveitsit 4—0. Amerika võitis Schveitsi 29—0 (15—0). ja Tshehisi 17—0. Kaanada võitis Tshehisi 15—0 ja Ameerikat 2—0. Rootsi võitis Prantslasi 4—0 (2—0). Võistlus Kaanada ja Rootsi vahel lõppes esimese võiduga 12—0. Lõputagajärg: Kaanada 3 pk., Ameerika 2 pk. ja Tshehid 1 pk. Neljandama koha peale jäi Rootsi.

Paaris iluuisutamises võtsid hr. ja pr. Jaakobsonid Soomest. Teise koha peale tulid norralased hr. ja pr. Bryn ning kolmandaks inglased pr. P. Johnson ja hr. P. M. Williams. Lõputagajärg: Soome 3 pk, Norra 2 pk. ja Inglismaa 1 pk.

Meesiluuisutamises võitis G. Grafström Rootsist. Teiseks rootslane U. Salhov. Norralased M. Stixrud ja M. Krogh tulid kolmanda ja neljandama koha peale. Lõputagajärg: Rootsi 5 pk. Norra 1 pk.

Naisiluuisutamises võtsid pr. M. Julin 182,70 ja prl. S. Noren 177,55 punktiga. Kolmandamaks peasis ameeriklane prl. T. Veld. Lõputagajärg: Rootsi 5 pk. ja Ameerika 1 pk.

Üleüldine tagajärg:

- I. Rootsi 10 pk.
- II. Kaanada pk.
- III. Soome 3 pk.
- IV. Ameerika 3 pk.
- V. Norra 3 pk.
- VI. Inglismaa 1 pk.
- VII. Tshehid 1 pk.

Võistlemise tingimised Antverpenis.

Antverpeni Olümpia mängudel on sootu teised tingimised võistluses maksma pandud, kui see Stockholmis 1912. a. oli, mispärast asjata ei ole neid teravana silmaspidada.

On jooksjad paigale ilmunud, käsitakse neid kohtadele asuda („Messieurs à vous margues“). Peale selle palutakse valmis olla (Préparez-vous“) ja lastakse pauk. Kaks varastamiskatset on lubatud, kuna trahvi meetreid ei tarvitata. Peale kahe varajase väljahüppe kõrvaldatakse võistlusest.

Kõrgusehüpe algab 160 sm. ja kepp 3 meetrist. Kaugushüppes ja kolmikhüppes pääsevad lõpuvõistlusele neli paremat. Kepihüppe juures võib oma keppi tarvitada. Kõrgusehüpe on rohuplatsil.

Viievõistluse ained on endised. Kõik võtavad osa 200 m. jooksust, odaviskest ja kaugushüppest, kus esimene saab 1 punkti, teine 2 j. n. e. Kaksteist paremat pääsevad diskuseheitele, kuna teised otsekohe välja langevad. Kuus paremat saavad lõpuks 1500 meetrit jooksta. Kui mõnel võistlejal ühesugune punktide arv on, otsustatakse võit kümne võistluse tabelite järgi.

Maadeldakse 20 minutit ühe minuti vaheajaga. Punktisi arvesse ei võeta, vaid juhtumisel, kui üks 20 minuti jooksul ei kuku, antakse 10 minutit lisaaega, kus punktid otsus-

tavad. Kui ka siin punktid ei otsusta, otsustavad kohtunikud oma äranägemise järgi lõpulikult.

Murdmaa-jooks Lükatilt — Piiritale.
18. aprillil 1920. a.

Väljamaalt.

Ameerikas oli 10. veebruaril suured kevadised võistlused, kus isegi pealtvaatajaid üle 7000 inimese oli John Scholz jooksis 70 yardi 7,2 sek., mis maailma rekordiga ühesuurune on. Earl Eby jooksis 600 yardi 1.16,4 sek., ning tuntud Joie Ray poolteist maili (mail 1609 meetrit) 6 min. 52,2 sek. Kolmveerand mailil oli esimene Mike Davey ajaga 3 m. 10 sek., kuna Hooper Baker teiseks jäi. Kuulus soomlane Hannes Kolehmainen võttis osa sõjaväelaste 3 maili jooksust etteandmistega, kui jäi teiseks. Esimesena jõudis kohale H. Brown, kes 275 y. ette sai, ajaga 15 m. 0,48 sek.

George Meredith, kuulsa ameeriklase Tedd Meredithi vend, on Pensylvanias üliõpilasena poole maili (804,5 meetrit) 1 min. 58 sek. ära jooksnud. Loodetakse, et Georgist venna järelkäija saab, kuna nende jooksustiil täitsa ühesugune on.

Kõhanamoku, üks parematest maailma ujujatest, kes 1912. a. Stockholmis esi-

mesele kohale jäi ja kelle käes praegu kõik lühema maa maailma rekordid, on 100 yardi hiljuti 55,8 sek. ära ujunud.

Norman Roos ujus 11. märtsil 500 m. 6 m. 44,4 sek. ära, mis uus maailmarekord on.

Ameerika Ühisriikide esivõitlustel kergejõustikus, mis hiljuti Nev-Yorkis ärapeeti, olid esitatud kõik paremad Ameerika spordimehed, mis võistlustele äärmiseni põneva iseloomu andis. Heade tagajärjede poolest olid võistlused erakorralised.

60 yardi jooksus jõudis esimesena kohale Loren Murchison ajaga 6,4 sek., mis täpi pealt ühesugune on juba 40 aastat tagasi ülesseatud ilmarekordiga. Teiseks oli H. Lever, kolmandaks P. White.

70 yardilises ajajooksus oli esimeseks Walker Smith uue ilmarekordi ajaga 9,2, — teiseks E. Smalley ja kolmandaks M. Burke. Smith oli ka mineval aastal ajajooksus esimene.

300 yardi jooksus jõudis esimesena kohale 60 yardi jooksu võitja Murchison ajaga 32 sek., teiseks Frank Conway, kes 60 yardi jooksus neljas oli, ning kolmandana R. Maxam.

600 yardi jooksu võitis Earl Eby ajaga 1 m. 16 sek., teiseks tuli F. Murray, kolmandaks Ch. Shaw.

1000 yardi jooksu võitis tuntud chicagolane Joie Ray ajaga 1 m. 152 sek., teiseks jõudis kohale 10 yardi Rayst mahajäädes H. Cutbill, kolmandaks kuulus Hooper Baker, neljandaks T. O'Brien. Suurema osa maad vedas Baker, kuna alles lõpu poole Ray ette otsa asus.

2 Inglise maili (3218 m.) võitis 18 aastane Harry Helm ajaga 9 m. 34,6 sek. Teiseks oli Max Boland, kolmandaks oli Mac Mahon, kes poolteist maili vedanud oli.

Kiirkäimise 1 maili (1609 m.) peale võitis Joe Pearman ajaga 8 m. 398 sek.

Kuulitõukes oli esimene Mac Donald 14 m. 24. sm., teine John Lawler tagajärjega 13,09. kolmas H. Elsey tagajärjega 13,05 m.

Kõrgushüppes hooga oli esimene W. Whalen 191,7 sm., teine E. Erickson 189,2 sm. ja kolmas R. Landon 182,2 sm. Whalen ja Erikson hüppasid mõlemad esialgsel võistlusel 189,2 sm., alles järelvõistlusel sai Whalen 191,7 sm. kõrguse kätte.

Kõiveos esinesid muu seas soomlased oma komandoga ja jäid esimesele kohale.

Viimased Soome võistlused kergejõustikus olid koondanud enda ümber hulga paremaid spordimehi. Võistlused peeti Santahaminas 11 aprillil.

Kaugushüppes oli esimene Lehtonen tagajärjega 623 sm., teine Rainio — 606 sm., kolmas Tuulos — 598 sm., edasi Linturi ja Lönn — 528 sm. Kõrgushüppes oli esimene Linturi — 172 sm., teine Gädä — 165 sm.

Kolmikhüppes esimene Lönn — 12,97 m., teine Tuulos 12,76 sm., kolmas Rainio — 12,44 sm. Diskuseheites oli esimeseks vana kangelane E. Niklander, kes omale A. Taipale stiili omandanud, tagajärjega 39,35 m., teine Pörhola — 38,80 m., koimas Koskiniemi — 37,40 sm., siis Niittymaa — 37,36, Lehtonen ja Linturi — 33,24 m.

Kaskuseheites oli esimene Pettersson — 10,32 m., teine Koskela 9,37 m.

5¹/₂ kilogram. haamrit heita Pörhola 47,14 m., Pettersson 45,75 m., Koskela 44,5 m.

Kuulitõukes oli esimene Pörhola — 14,35 m., teine Niklander — 14,06 m., kolmas Koskeniemi — 13,03 m ja neljas Linturi — 12,82 m.

Kerge kuulitõukes oli järjekord seesama, tagajärjed aga: 16,15 m., 15,63 m., 15,04 m., 14,40 m.

Üks parematest Soome tõukajatest — Laiho ei võtnud võistlustest osa.

Uus kümnevõistleja loodetakse Norras Ole Reistadist väljakujunevat, kes kuulsast norralasest Lövlandist koguni paremaks töötab saada. Reistad on seni järgmisi tagajärge näidanud: 100 m. — 11,3 sek., 200 m. — 24,6 sek., 400 m. — 54,4 sek., 1500 m. — 4 m. 37,2 sek., diskus — 40 m. 10 sm, kuul — 11,75 m., kaugusehüpe — 618 sm., 1000 m. ujumine — 21 m. 10 sek. Reistad on peale muu hää jalapalli ja murutennise mängija, ning on omal ajal koguni Maratoni jooksust osavõtnud.

N. Jackson, 1500 m. jooksu võitja Stockholmis 1912 a. on Inglismaa treneriks Antverpeni Olümpia mängude jaoks valitud.

Ameerika esivõitlused tänavu on 14. juulil, kus ka Antverpeni sõitjate esitajate saatust otsustatakse.

Inglismaa on oma esitajate Antverpeni sõidukulud 30,000 naelsterlingi peale arvanud (s. o. üle 20 miljoni Eesti marga).

Soomlane S. Anderson, kes oma selja vigastas, on paranenud ja valmistab Antverpeni vastu kümnevõitluses ja odaheites.

Einar Stenman surnud. Parem Soome pikkamaa jooksja E. Stenman kustus Kuopios 18. aprillil peale kahe nädalase raske haiguse 25 aasta vanaduses. Mineval aastal oli Stenman heas vormis, kus tema paremad tagajärjed olid: 800 m. — 2:06; 1000 m. — 2:42; 1500 m. — 4:24, 2000 m. alla 6 minuti; 3000 m. 9:07; 5000 m. 15:46,5 ja 10.000 m. natukene üle 33 minuti. Tunnis jooksis ta üle 17 kilomeetri.

Õiendus.

Eelmises numbris, artiklis „Eesti spordimehed Soomes“ tuleb „naelte“ asemel lugeda „kilogramm“.